

Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30760>

Özet

Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği (SPÇBÖ), 48 ila 72 aylık okul öncesi dönem çocukların sosyal problem çözme becerilerini ölçmek amacıyla 2016 yılında Elif Yılmaz tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek geliştirme çalışması, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde doktora tezi kapsamında yürütülmüştür. Ölçek, hem kapsam geçerliği hem de kriter geçerliği açısından incelenmiş olup, iç tutarlılık analizleri ile güvenilirliği desteklenmiştir. Bu araç, erken çocukluk dönemindeki sosyal ve duygusal gelişimi değerlendirilmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği, SPÇBÖ, okul öncesi eğitim, 48-72 ay, sosyal yetkinlik, psikometrik özellikler, ölçek geliştirme

Yazarlar

Elif Yılmaz

Amaç

Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği'nin temel amacı, 48 ila 72 aylık yaş grubundaki çocukların sosyal çevrelerinde karşılaştıkları problemleri tanımlama, çözüm yolları üretme ve bu çözümleri uygulama yeteneklerini sistematik olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, çocukların sosyal yeterlilik düzeylerini belirleyerek, eğitim programlarının bu alandaki ihtiyaçlara yönelik olarak düzenlenmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Ölçek, aynı zamanda, sosyal problem çözme becerilerinde zorluk yaşayan çocukların erken teşhis edilmesini ve bu çocuklara yönelik uygun müdahale stratejilerinin geliştirilmesini desteklemek üzere tasarlanmıştır. Bu becerilerin erken yaşta değerlendirilmesi, ilerideki akademik ve sosyal başarıların önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Yapı

Ölçek, çocukların sosyal çevrelerinde ortaya çıkan zorluklara karşı gösterdikleri bilişsel ve davranışsal tepkileri kapsayan **Sosyal Problem Çözme Becerileri** yapısını ölçmektedir. Bu yapı genellikle problem tanımlama, alternatif çözüm üretme, karar verme ve uygulama adımlarını içerir.

Yapılan geçerlik analizleri, ölçeğin ölçtüğü yapıyı, hem olumlu sosyal çıktı olan **Sosyal**

Yetkinlik ile pozitif yönde, hem de olumsuz sosyal ç?kt? olan K?zg?nl?k-Sald?rganl?k ile negatif yönde anlaml? ili?kiler gösterdi?ini ortaya koymu?tur. Bu bulgular, SPÇBÖ'nün sosyal i?levsellik yap?s?n? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermektedir.

Geçerlik

Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği'nin geçerlik çal??malar? hem kapsam geçerli?i hem de kriter geçerli?i odakl? olarak yürütülmü?tür. Kapsam geçerli?inin sa?lanmas? amac?yla, ölçek 9 uzman taraf?ndan titizlikle de?erlendirilmi?tir.

Bu uzman de?erlendirmesi sonucunda, **Kapsam Geçerlik Oran?** (KGO) örnek olaylar için 1, di?er maddelerin tümü için ise 0,777 olarak hesaplanm??t?r. Hiçbir maddenin KGO de?eri 0,75 e?i?inin alt?nda kalmad??? için tüm maddeler ölçek havuzunda tutulmu?tur. Ayr?ca, testin tamam? için **Kapsam Geçerlik ?ndeksi** (KGI) 0,809 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, minimum Kapsam Geçerlik Ölçütü (KGO=0,75) de?erinden yüksek oldu?undan, testin kapsam geçerli?inin istatistiksel olarak anlaml? oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Kriter geçerli?i kapsam?nda ise, ölçek toplam puan? ile Sosyal Yetkinlik ve Davran?? De?erlendirme-30 Ölçeği'nin (SYDD-30) alt boyutlar? aras?ndaki ili?kiler incelenmi?tir. SPÇBÖ toplam puan? ile SYDD-30'un "Sosyal Yetkinlik" alt boyutu aras?nda pozitif yönde anlaml? bir ili?ki ($r=,504$; $p<.05$) ve "K?zg?nl?k-Sald?rganl?k" alt boyutu aras?nda negatif yönde anlaml? bir ili?ki ($r=-,473$; $p<.05$) saptanm??t?r. "Anksiyete-?çe dönüklük" alt boyutu ile anlaml? bir ili?ki bulunmam??t?r ($r=-,139$; $p>.05$). Ek olarak, SPÇBÖ ile Wally Sosyal Problem Çözme Testi aras?nda da pozitif yönde anlaml? bir ili?ki oldu?u belirlenmi?tir, bu da ölçeğin yap? geçerli?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, madde-toplam korelasyonlar? ve iç tutarl?l?k katsay?s? (KR20) kullan?larak gerçektirilm?tir. Madde-toplam korelasyon de?erleri incelendi?inde, en dü?ük de?erin 0,303 ve en yüksek de?erin 0,542 oldu?u tespit edilmi?tir. Tüm maddelerin korelasyon de?erleri 0,20 e?i?inin üzerinde kalm??t?r, bu da maddelerin genel test yap?s?na katkıda bulundu?unu göstermektedir.

Madde ç?kar?lmas? durumunda test ortalamalar?n?n de?i?imi analiz edilmi?, en dü?ük ortalama de?i?imi 2,59 ve en yüksek ortalama de?i?imi 2,70 olarak bulunmu?tur. Madde 4 ç?kar?ld???nda test ortalamas? dü?erken, Madde 3 ç?kar?ld???nda art?? gözlenmi?tir. Ancak, madde ortalamalar? ve test varyanslar? göz önüne al?narak, hiçbir maddenin testten ç?kar?lmasına karar verilmi?tir.

ç? tutarl?l?k güvenilirlik katsay?s? olarak **KR20 Güvenirlik Katsay?s?** kullan?lm??t?r. Testin

toplam KR20 değeri 0,680 olarak hesaplanmıştır. Madde çakarlılığında KR20 değerinin 0,635 ile 0,725 arasında değeri belirlenmiştir. 0,680 değeri, geliştirme amaçlarındaki bir ölçek için kabul edilebilir bir iç tutarlılık seviyesini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği'nin faktör yapısı veya boyutlarına ilişkin detaylı bir **faktör analizi** raporu bulunmamaktadır. Ölçeğin tek boyutlu bir yapıya sahip olup olmadığı veya alt boyutların neler olduğu bilgisi, mevcut verilerimizde netleştirilememektedir.

Ölçüm Aracı

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir, ancak okul öncesi yaş grubu için genellikle gözlem veya performans tabanlı değerlendirme formatı kullanılır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar

Yaş Grubu: 48-72 aylık çocuklar

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 4-6 yaş grubu çocuklar üzerinde standardizasyon ve geçerlik/güvenirlik çalışmaları yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Ölçek, sosyal problem çözme becerilerini ölçmek için tasarlanmıştır. Derecelendirme sistemi (puanlama mekanizması) hakkında detaylı bilgi eksiktir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal beceriler, psikolojik ölçüm, güvenilirlik analizi, **kapsam geçerliliği**, kriter geçerliliği, erken çocukluk dönemi, **Marmara Üniversitesi**

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği'nin geliştirilme yılı 2016'dır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler, ticari ücretler veya kullanım koşulları hakkında bilgiler kaynak içerikte belirtilmemiştir. İletişim bilgileri sorumlu yazar üzerinden sağlanmaktadır.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: elifyilmaz@kmu.edu.tr

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Kaynaklar

Yılmaz, E. (2016). *48-72 aylık çocuklara yönelik Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği'nin geliştirilmesi*. (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Ek Kaynak Bağlantıları:

Tez Merkezi Bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [sosyal-problem-cozme-becerileri-olcegi-toad.pdf](#)

Sosyal Problem Çözme Becerileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu nedenle bu kısım boş bırakılmıştır.